

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

На основу члана 44. Закона о Централној банци Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ”, 1/97, 29/02, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 и 32/07) и члана 49. став (2) Правилника Централне банке Босне и Херцеговине, УВ-104-01-1-116/15 од 28. децембра 2015. године, Управни одбор Централне банке Босне и Херцеговине на 1. сједници од 31. јануара 2017. године, доноси

ОДЛУКУ

о поступању с новчаницама и кованим новцем конвертибилне марке који је неподобан за оптицај и оштећеним новчаницама ефективног страног новца

Члан 1.

(Предмет)

Овом одлуком утврђују се особине и карактеристике, као и начин поступања с новчаницама и кованим новцем конвертибилне марке (у даљем тексту: новац КМ) који је неподобан за оптицај и оштећеним новчаницама ефективног страног новца.

Члан 2.

(Новац КМ неподобан за оптицај)

Новцем КМ који је неподобан за оптицај сматрају се:

- а) похабане новчанице КМ,
- б) оштећене новчанице КМ,
- ц) новчанице КМ оштећене услијед дејства електрохемијске опреме за заштиту новчаница (у даљем тексту: новчанице оштећене бојењем),
- д) оштећени ковани новац КМ,
- е) новчанице и ковани новац КМ који се повлачи или је повучен из оптицаја,
- ф) макулатуре новчаница и кованог новца КМ,

Члан 3.

(Похабане новчанице КМ)

(1) Похабане новчанице КМ су новчанице које су услијед употребе дотрајале те им је знатно смањен квалитет папира и боја, односно својим изгледом нису подобне за оптицај.

(2) Комерцијалне банке, у поступку обраде и сортирања готовог новца КМ, издвајају похабане новчанице КМ из става (1) овог члана и предају у складу с прописом Централне банке Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Централна банка) којим се утврђује поступак предаје/преузимања готовог новца у трезорима Централне банке.

(3) Централна банка путем организационих облика за трезорске послове у главним јединицама/филијалама Централне банке (у даљем тексту: издвојени трезори), похабане новчанице КМ преузима од комерцијалних банака и обавља

њихову замјену одобравањем рачуна резерви комерцијалних банака, у пуном износу и без накнаде.

Члан 4.

(Оштећене новчанице КМ)

Под оштећеним новчаницама КМ из члана 2. тачке б) ове одлуке подразумијевају се:

- а) новчанице које су нацијепљене или исцијепане на два или више дијелова, па су њихови дијелови лијепљењем састављени или могу бити састављени у цијеле новчанице,
- б) новчанице којима услјед оштећења недостаје један или више дијелова и
- ц) новчанице које су оштећене масноћом, бојом и слично, или су нагорјеле, прогорјеле, нагрижене или изблиједиле.

Члан 5.

(Замјена оштећених новчаница КМ)

Централна банка ће, у зависности од степена оштећења обављати замјену оштећених новчаница КМ:

- а) путем комерцијалних банака или
- б) директно, подношењем захтјева за замјену у Централној банци.

Члан 6.

(Замјена оштећених новчаница КМ у комерцијалним банкама)

(1) Комерцијалне банке ће обавити замјену оштећених новчаница КМ, под условом да подносилац захтјева (физичко или правно лице) предочи више од 60% новчанице КМ, која је:

- а) у једном дијелу и садржи барем један серијски број или
- б) из два или више дијелова и садржи оба серијска броја.

(2) Комерцијална банка ће обавити замјену новчаница КМ из става (1) овог члана, у пуном износу и без накнаде.

(3) Централна банка путем издвојених трезора преузима од комерцијалних банака оштећене новчанице КМ из става (1) овог члана и обавља њихову замјену одобравањем рачуна резерви комерцијалних банака, у пуном износу и без накнаде.

Члан 7.

(Замјена оштећених новчаница КМ у Централној банци)

(1) Уколико оштећена новчаница КМ не испуњава услове за замјену у комерцијалним банкама из члана 6. став (1) ове одлуке, комерцијална банка ће подносиоца захтјева упутити да захтјев за замјену оштећених новчаница КМ поднесе Централној банци.

(2) Захтјев се подноси лично на **Обрасцу** „Захтјев за замјену оштећеног новца у КМ“ (у даљем тексту: Захтјев) који се налази у прилогу ове одлуке и чини њен саставни дио.

(3) Захтјев се подноси организационој јединици Централне банке која у свом саставу има организациони облик за трезорске послове који обавља послове вјештачења новца, односно Одјелењу трезора Сектора за монетарне операције, управљање девизним резервама и готовином Централног уреда Централне банке

(у даљем тексту: Одјељење трезора) у Сарајеву или издвојеном трезору Главне банке Републике Српске Централне банке БиХ у Бањој Луци.

(4) Подносилац захтјева (физичко или правно лице) приликом предаје оштећених новчаница КМ на замјену, дужан је доставити Захтјев из става (2) овог члана, наводећи:

- а) поријекло новчаница КМ,
- б) начин на који је дошло до оштећења и шта се догодило с дијеловима који недостају,
- ц) опис врсте мрље, онечишћења и другог оштећења на приложеној новчаници КМ.

(5) Уз попуњен образац Захтјева подносилац је дужан доставити копију личне карте и доказе којима потврђује наводе из Захтјева.

(6) Централна банка за сваки појединачни случај на основу поднесеног Захтјева с приложеном документацијом утврђује аутентичност и процјењује оштећење, односно утврђује постојање основа за замјену оштећених новчаница КМ.

(7) Уколико Централна банка утврди постојање основа за замјену оштећених новчаница КМ, обавиће замјену. Замјена се обавља у пуном износу и без накнаде, изузев у случајевима из члана 11. ове одлуке.

(8) Уколико након обављене процјене из става (6) овог члана, Централна банка утврди да нема основа за замјену оштећених новчаница КМ, такве новчанице се повлаче и уништавају без надокнаде власнику у складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине, о чему се подносилац захтјева обавјештава писаним путем.

Члан 8.

(Оштећени ковани новац КМ)

Под оштећеним кованим новцем КМ из члана 2. тачке д) ове одлуке подразумијева се:

- а) ковани новац који је услјед оштећења промијенио аутентични облик (недостаје један или више дијелова, окрњен, искривљен или нагрижен),
- б) ковани новац који је оштећен масноћом, бојом, корозијом или је нагорио.

Члан 9.

(Замјена оштећеног кованог новца КМ)

(1) Комерцијалне банке ће обавити замјену оштећеног кованог новца КМ, ако су на замјену поднесени цијели примјерци кованог новца КМ, за које је могуће утврдити да су аутентични.

(2) Комерцијална банка ће обавити замјену кованог новца из става (1) овог члана, у пуном износу и без накнаде.

(3) Централна банка путем издвојених трезора преузима од комерцијалних банака оштећени ковани новац КМ из става (1) овог члана и обавља његову замјену одобравањем рачуна резерви комерцијалних банака, у пуном износу и без накнаде.

(4) Поступак замјене оштећеног кованог новца КМ, у случају да оштећени ковани новац КМ не испуњава услове за замјену у комерцијалним банкама, наведене у ставу (1) овог члана, а подносилац предочи више од 60% његове површине, обавља се у Централној банци на начин из члана 7. ове одлуке.

Члан 10.

(Замјена новчаница КМ оштећених бојењем)

Поступак замјене новчаница КМ оштећених бојењем обавља се у складу с прописом Централне банке којим је утврђена замјена оштећених новчаница конвертибилне марке чије је оштећење настало бојењем услијед дејства електрохемијске опреме за заштиту новчаница.

Члан 11.

(Сложена анализа)

(1) Уколико Централна банка мора обавити сложену анализу оштећених новчаница и кованог новца КМ из чланова 7. и 9. ове одлуке, подносилац Захтјева ће за обављену анализу платити накнаду Централној банци, у складу с прописом гувернера Централне банке у сваком конкретном случају, зависно од трошкова које је Централна банка имала у поступку анализе.

(2) Уколико се процијени да ће трошкови анализе прелазити износ номиналне вриједности оштећеног новца поднесеног на анализу, сложена анализа се неће обавити, а новац из става (1) овог члана ће бити повучен без надокнаде подносиоцу.

Члан 12.

(Новчанице и ковани новац КМ који се повлачи или је повучен из оптицаја)
Новчанице и ковани новац КМ који се повлачи из оптицаја и замјењује новчаницама и кованим новцем КМ подобним за оптицај, Централна банка путем комерцијалних банака повлачи без накнаде, у складу с прописом Управног одбора Централне банке који се објављује у службеним гласилима.

Члан 13.

(Макулатуре новчаница и кованог новца КМ)

(1) Макулатурама новчаница и кованог новца КМ сматрају се аутентични примјерци новчаница и кованог новца КМ који су израђени с одређеним техничким грешкама од стране овлашћене организације за израду новчаница и кованог новца КМ и као такви доспјели у оптицај.

(2) Код макулатурних новчаница КМ недостаци се огледају у непотпуној или лошој штампи, разливености боја или недостатку предвиђених боја, изостанку ознаке серије или броја, или неког другог сличног одступања у односу на обиљежја новчанице КМ утврђена прописима Централне банке о основним обиљежјима новчаница.

(3) Код примјерака макулатурног кованог новца КМ недостаци се огледају у слабом или потпуно испуштеном отиску ознаке апоена или неког другог детаља, одступању од прописане величине или дебљине кованог новца КМ и слично.

(4) Макулатуре новчаница и кованог новца КМ записнички се изузимају у издвојеним трезорима Централне банке и достављају на анализу Одјелу трезора и издвојеном трезору у којима се обављају послови вјештачења.

(5) Уколико се анализом утврди да се у конкретном случају ради о макулатурама новчаница односно кованог новца КМ, Централна банка обавља замјену новчаницама односно кованим новцем КМ подобним за оптицај, у пуном износу и без накнаде.

Члан 14.

(Новчанице и ковани новац КМ оштећени с намјером)

Уколико Централна банка има доказ, сазнање или оправдан разлог да вјерује да су новчанице КМ или ковани новац КМ намјерно оштећени, такав новац ће бити повучен из оптицаја без надокнаде подносиоцу.

Члан 15.

(Оштећене новчанице ефективног страног новца)

(1) Централна банка не обавља замјену оштећених новчаница ефективног страног новца.

(2) Оштећеним новчаницама ефективног страног новца, сматрају се:

а) новчанице које су дуго у оптицају и услијед честог коришћења су дотрајале, с тим да су заштитни елементи и обиљежја аутентичности видљиви и могу се провјерити,

б) новчанице залијепљене љепилом или цијеле новчанице нацијепљене или поцијепане на два или више дијелова, чији су дијелови љепилом или љепљивом траком састављени у једну новчаницу и при томе се може утврдити да сви дијелови припадају истој новчаници,

ц) новчанице исписане или исцртане, поливене бојом или текућином која на новчаницама оставља траг и нагорене новчанице,

д) новчанице које нису цијеле односно новчанице којима недостаје дио.

(3) Уколико се приликом предаје Централној банци новчаница ефективног страног новца од стране комерцијалне банке у поступку контроле, прераде и бројања у Централној банци, у пологу новчаница ефективног страног новца који је подобан за оптицај пронађу оштећене новчанице ефективног страног новца, такве ће новчанице бити враћене комерцијалној банци у складу с прописом Централне банке којим је утврђен поступак предаје/преузимања готовог новца у трезорима Централне банке.

(4) Замјену оштећеног ефективног страног новца обављају централне банке, односно емисионе банке земаља које су издале ефективни страни новац.

Члан 16.

(Интерни прописи)

Организациони облик Централног уреда Централне банке за послове рачуноводства и финансија прописане начин књиговодственог евидентирања трансакција из ове одлуке.

Члан 17.

(Обрасци)

Прилог ове одлуке је **Образац** „Захтјев за замјену оштећеног новца у КМ“, који чини њен саставни дио.

Члан 18.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику БиХ“, а примјењиваће се од 1. маја 2017. године.

Члан 19.
(Објављивање)

Ова одлука објавиће се и у “Службеним новинама Федерације БиХ”, “Службеном гласнику Републике Српске” и “Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцговине.

Број: УВ-122-01-1-13/17 ЉЈ
31. јануар 2017. године
Сарајево

Председавајући
Управног одбора Централне банке
Босне и Херцеговине
ГУВЕРНЕР
др Сенад Софтић

Пријемни штампил

ЗАХТЈЕВ ЗА ЗАМЈЕНУ ОШТЕЋЕНОГ НОВЦА У КМ

Оштећени новац у КМ се замјењује након извршене процјене оштећења и испуњавања услова за замјену у складу с прописом о поступању с новчаницама и кованим новцем конвертибилне марке који је неподобан за оптицај и оштећеним новчаницама ефективног страног новца

Лични долазак:

Централни уред
Централне банке Босне и Херцеговине
Маршала Тита 25
71000 Сарајево
+387 33 278 100

Главна банка Републике Српске
Централне банке БиХ
Видовданска 19
78 000 Бања Лука
+387 51 243 600

ПОДАЦИ ПОДНОСИОЦА ЗАХТЈЕВА:

Име и презиме/назив:			
Улица и број/сједиште:			
Поштански број:	Мјесто, /град:	Држава:	
Датум рођења:	Телефон:	Мобител:	Е-маил адреса:
Идентификациони документ, број идентификационог документа, назив органа који је издао документ и датум издавања:			

Обавезно приложити копију идентификационог документа.

ВРСТА НОВЦА: новчаница ковани новац

СПЕЦИФИКАЦИЈА ОШТЕЋЕНОГ НОВЦА:

АПОЕН					
КОМАДА					
АПОЕН					
КОМАДА					
Укупна вриједност:					

ОШТЕЋЕНИ ЈЕ НОВАЦ:

а) лично власништво власништво особе _____

ОБЈАСНИТИ ПОРИЈЕКЛО НОВЦА

КАКО ЈЕ ДОШЛО ДО ОШТЕЋЕЊА?

ШТА СЕ ДОГОДИЛО С ДИЈЕЛОВИМА КОЈИ НЕДОСТАЈУ?

ОПИСАТИ ВРСТУ МРЉЕ, ОНЕЧИШЋЕЊА И ДРУГОГ ОШТЕЋЕЊА НА ПРЕДЧЕНОЈ НОВЧАНИЦИ

ПРИЛОГ

Потврда надлежне институције о догађају који је изазвао оштећење, уколико постоји.

Под пуном материјалном и кривичном одговорношћу као подносилац захтјева властитим потписом јемчим за тачност свих наведених података.

Властитим потписом потврђујем да сам упознат да Централна банка, уколико утврди да нема основа за замјену оштећеног готовог новца КМ, повлачи и уништава оштећени готов новац који сам поднио на замјену без надокнаде.

Потпис подносиоца захтјева:

Захтјев се подноси у два оригинална примјерка, од којих један задржава Централна банка Босне и Херцеговине а други подносилац захтјева као потврду о предатом захтјеву.

ПОПУЊАВА ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Број протокола: _____

Датум пријема: _____

одмах замијењено

привремено задржано због процјене

ПРОЦЈЕНА ОШТЕЋЕЊА И ПОСТОЈАЊА ОСНОВА ЗА ЗАМЈЕНУ:

а) у потпуности   б) дјелимично   ц) не одговара

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Потпис службеника
Централне банке

_____